

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om elforsyning og lov om Energinet
(Fremtidssikret elforsyning)

§ 1

I lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023, som senest ændret ved § 25 i lov nr. 468 af 14. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. § 27 d, stk. 2 og 3, affattes således:

»Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet fastsætte regler om kapacitetsmekanismer.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgaver, der påhviler Energinet efter stk. 2.«

§ 2

I lov om Energinet, jf. lovbekendtgørelse nr. 271 af 9. marts 2023, som ændret ved § 44 i lov nr. 258 af 6. marts 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 2 indsættes efter 3. pkt.: »Endvidere kan Energinet varetage opgaver vedrørende trykluftslagringslokaliteter.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2026.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Kapacitetsmekanisme
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2. Trykluftslagring
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
 - 4.1. Økonomiske konsekvenser
 - 4.2. Implementeringsmæssige konsekvenser
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslagets overordnede formål er at understøtte rammerne for den grønne omstilling frem mod 2030-klimamålsætningen om 70 pct. CO₂-reduktion og videre mod klimaneutralitet. Den grønne omstilling indebærer en omfattende elektrificering af det danske samfund, så fossile energikilder kan udfases på tværs af sektorer. Samtidig er det afgørende for virksomheder og borgere i Danmark, at der er høj sikkerhed for leveringen af elektricitet, også i timer hvor vind og sol ikke er i stand til at dække elforbruget direkte. Lovforslaget er således en fremtidssikring af de regulatoriske rammer, så den grønne omstilling, elektrificeringen og elforsyningssikkerhed kan gå hånd i hånd.

Med lovforslaget tages der yderligere skridt mod en fremtidssikring af en stabil og pålidelig elforsyning. Lovforslaget vil muliggøre fremtidige initiativer til at sikre tilstrækkelig kapacitet på elmarkedet, så balancen mellem forbrug og produktion kan sikres og skabe lovrammer for energilagring i form af trykluft.

For det første indeholder lovforslaget forslag til justeret bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren om kapacitetsmekanismer. En kapacitetsmekanisme er et instrument til at sikre elforsyningssikkerheden, og som er reguleret på EU-niveau. Prognoser for elforsyningssikkerheden peger på potentielt stigende udfordringer i fremtiden grundet bl.a. lukning af regulerbare kraftværker og øget elektrificering. Elmarkedsforordningen indeholder regler om, hvordan medlemsstaterne eventuelt kan beslutte at indføre kapacitetsmekanismer, herunder ressourcetilstrækkelighedsvurderinger, proces, principper for og krav til udformning af kapacitetsmekanismer. Disse EU-regler kan med fordel uddybes i nationale bestemmelser. Formålet med den justerede bemyndigelse i elforsyningsloven er, at ministeren vil kunne supplere EU-reglerne i elmarkedsforordningen om kapacitetsmekanismer på nationalt niveau. Herved vil der kunne sikres klare nationale rammer for eventuelle fremtidige kapacitetsmekanismer i Danmark, bl.a. ved at der sikres en klar opgave- og ansvarsfordeling.

For det andet indeholder lovforslaget forslag om at give Energinet og underliggende datterselskaber hjemmel til at varetage opgaver i forbindelse med trykluftslagring. Formålet er at muliggøre, at Energinet kan stille sine kaverner (nuværende gaslagerfaciliteter) til rådighed til trykluftslagring for kommercielle aktører på elmarkedet. Energinet er på nuværende tidspunkt eneste aktør i Danmark, der har de fornødne lagringsfaciliteter, der kan anvendes til dette formål. Kommercielle aktører på elmarkedet vil kunne lagre trykluft i Energinets kaverner, som aktøren efterfølgende vil kunne konvertere til elektricitet og dermed bidrage til balancering af elsystemet, når der er behov for det. Behovet for at give kommercielle aktører flere muligheder for at stille alternative (og vedvarende) balanceringsydelser til rådighed for elsystemet stiger i takt med, at der kommer mere vedvarende energi i elsystemet i fremtiden. Trykluftslagring kan således bidrage til fleksibilitet i elsystemet og dermed afhjælpe forventede udfordringer med elforsyningssikkerheden i fremtiden. Endvidere vil den generelle mulighed for Energinet til at varetage opgaver i forbindelse med trykluftlagring også

understøtte et projekt om trykluftslagring, som er optaget på EU's PCI-liste (Projects of Common Interest).

2. Lovforslagets baggrund

Lovforslaget implementerer dels regler med ophæng i EU, som skal bidrage til en fremtidssikret elforsyning, dels øvrige tiltag der bidrager til at styrke elforsyningssikkerheden.

Lovforslagets del om kapacitetsmekanisme har sit ophæng i elmarkedsforordningens kapitel IV, der finder anvendelse fra den 1. januar 2020. Forordningen fastsætter blandt andet en række krav til medlemsstaters sikring af ressourcetilstrækkelighed og etablering og udformning af kapacitetsmekanismer, hvis en medlemsstat beslutter at tage instrumentet kapacitetsmekanisme i anvendelse. En kapacitetsmekanisme har til formål at sikre ressourcetilstrækkeligheden ved at aflønne ressourcer for at stå til rådighed. Elmarkedsforordningen anvender begrebet ressourcetilstrækkelighed, som svarer til det i Danmark anvendte begreb effekttilstrækkelighed. I Danmark anvendes begrebet effekttilstrækkelighed til at sige noget om balancen mellem forbrug og produktion i elsystemet. Effekttilstrækkelighed eller ressourcetilstrækkelighed er en delmængde af det samlede begreb elforsyningssikkerhed, der også omfatter nettilstrækkelighed, systemsikkerhed samt sabotage og cyber. Elforsyningssikkerhed er defineret i § 5, nr. 11, i lov om elforsyning, som sandsynlighed for, at der er elektricitet til rådighed for elkunderne, når den efterspørges. I det følgende anvendes dog begrebet ressourcetilstrækkelighed i overensstemmelse med elmarkedsforordningens systematik- og begrebsanvendelse.

Forordningens kapitel IV har blandt andet til formål at sikre, at vurderinger af potentiel ressourcetilstrækkelighed er baseret på et objektivt grundlag, at kapacitetsmekanismer kun indføres for at håndtere tilstrækkelighedsproblemer, der ikke kan løses ved at fjerne reguleringsmæssige forvridninger, at deltagelsen i kapacitetsmekanismer i andre medlemsstater lettes på tværs af grænserne, samt at kapacitetsmekanismer vil sikre elforsyningssikkerheden, men samtidig ikke vil føre til overkompensation – og generelt ikke føre til unødige markedsforvridninger.

Af særlig relevans for nationale bestemmelser på bekendtgørelsesniveau med henblik på at supplere elmarkedsforordningen er blandt andet regler om nationale ressourcetilstrækkelighedsvurderinger (artikel 24), generelle principper (artikel 21) og specifikke principper for udformning af kapacitetsmekanismer (artikel 22), krav om mulighed for deltagelse i kapacitetsmekanismer på tværs af landegrænser (artikel 26) og fastsættelse af en pålidelighedsstandard, der er et estimat for et samfundsøkonomisk niveau for elforsyningssikkerhed, samt parametre der fastlægger den mængde kapacitet, der skal anskaffes via kapacitetsmekanismer (artikel 25).

Kapacitetsmekanismer betragtes som statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, og skal anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen. Ud over rammerne i elmarkedsforordningen vil nationale bestemmelser på bekendtgørelsesniveau skulle være i overensstemmelse med statsstøttereglerne.

Prognoser for elforsyningssikkerheden peger bl.a. på potentielt stigende udfordringer i fremtiden grundet bl.a. lukning af kraftværker og øget elektrificering. Dette lovforslags bemyndigelsesbestemmelse til klima-, energi- og forsyningsministeren om kapacitetsmekanismer skal derfor sikre, at der rettidigt er etableret en klar national regulering for kapacitetsmekanismer inden for rammerne af elmarkedsforordningen og statsstøttereglerne, herunder klare regler om hvem der varetager hvilke opgaver i forbindelse med implementering og drift af en eventuel kapacitetsmekanisme.

Lovforslagets del om trykluftslagring skal endvidere ses i forlængelse af et tidligere vedtaget lovforslag om ændring af undergrundsloven fra 2025, der muliggjorde, at staten eller et statsligt selskab, uden forudgående offentligt udbud, kan deltage i tilladelser til efterforskning og geologisk lagring af trykluft m.v., hvis anvendelse af undergrunden sker på et område, hvor der enten ikke er et kommercielt marked, eller markedet ikke er tilstrækkelig modent eller egnet til konkurrenceudsættelse. En eventuel statsdeltagelse i et konkret projekt vil kræve særskilt hjemmel, som klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte, hvis det vurderes hensigtsmæssigt. Med dette lovforslag foreslås derfor, at der gives hjemmel til, at Energinet kan varetage opgaver i forbindelse med trykluftslagring, idet Energinet på nuværende tidspunkt er den eneste aktør, der har de nødvendige lagringsfaciliteter til trykluftlagring, eftersom der for nuværende ikke findes et marked, hvor private aktører udlejer trykluftslagringsfaciliteter. Der bliver dermed åbnet for, at Energinet fremover kan træffe den samfundsmæssige mest fordelagtige beslutning om, hvorvidt uudnyttede kaverner (lagringsfaciliteter) skal anvendes til lagring af gas eller brint eller i stedet for vil kunne anvendes af kommercielle aktører til at lagre trykluft, som efterfølgende kan konverteres til elektricitet og dermed bidrage til at sikre elforsyningssikkerheden.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Kapacitetsmekanisme

3.1.1. Gældende ret

En kapacitetsmekanisme er i elmarkedsforordningens artikel 2, nr. 22, defineret som en foranstaltning, der skal sikre, at de nødvendige ressourcer er tilstrækkelige, ved at betale ressourcer for deres tilgængelighed, undtagen foranstaltninger vedrørende systemydelser eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Kapacitetsmekanismer betragtes som statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, og skal anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen.

Elmarkedsforordningens kapitel IV om ressourcetilstrækkelighed indeholder regler om kapacitetsmekanismer. Elmarkedsforordningen anvender begrebet ressourcetilstrækkelighed, som svarer til det i Danmark anvendte begreb effekttilstrækkelighed. I det følgende anvendes begrebet ressourcetilstrækkelighed i overensstemmelse med elmarkedsforordningens systematik- og begrebsanvendelse.

Medlemsstater skal overvåge ressourcetilstrækkeligheden inden for deres område på grundlag af en europæisk ressourcetilstrækkelighedsvurdering efter artikel 20, stk. 1. Den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering foretages af ENTSO-E, der er en sammenslutning af europæiske eltransmissionssystemoperatører, for elektricitet i overensstemmelse med artikel 23. Den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering kan suppleres af nationale ressourcetilstrækkelighedsvurderinger efter artikel 24. Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) har godkendt og offentliggjort metoden, *Methodology for the European resource adequacy assessment 2 October 2020*, til udarbejdelse af ressourcetilstrækkelighedsvurderingerne i overensstemmelse med artikel 23, stk. 6.

Påpeger den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering eller den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering et problem vedrørende ressourcetilstrækkeligheden, skal medlemsstaterne påpege eventuelle årsager hertil og offentliggøre en tidsplan for vedtagelsen af tiltag til at fjerne disse årsager i en såkaldt gennemførelsesplan, jf. elmarkedsforordningens artikel 20, stk. 2 og 3. Elmarkedsforordningens artikel 20, stk. 3-8, regulerer krav, indhold og proces for gennemførelsesplanen.

Medlemsstater kan indføre kapacitetsmekanismer i overensstemmelse med artikel 107, 108 og 109 i TEUF samtidig med, at de gennemfører gennemførelsesplanen. Medlemsstaterne fortsætter med at anvende gennemførelsesplanen efter indførelsen af kapacitetsmekanismen.

Elmarkedsforordningens artikel 21 indeholder generelle principper for kapacitetsmekanismer. Det følger blandt andet heraf, at medlemsstater skal undersøge kapacitetsmekanismers mulige virkninger for nabomedlemsstater og vurdere om en kapacitetsmekanisme i form af en strategisk reserve kan løse udfordringen. Ved en kapacitetsmekanisme, i form af strategisk reserve, er der tale om en mekanisme af kortere varighed og mindst markedsforvridende, mens en kapacitetsmekanisme, der ikke er en strategisk reserve, f.eks. et kapacitetsmarked, egner sig til at løse en længerevarende udfordring

Elmarkedsforordningens artikel 22, stk. 1, indeholder principper for udformning af enhver kapacitetsmekanisme. Det følger blandt andet heraf, at kapacitetsmekanismer skal være proportionelle og må ikke skabe unødige markedsforvridninger. Mekanismen skal give incitament til at være tilgængelige i tider med forventet systemstress og anvende passende sanktioner for kapacitetsudbydere, der ikke er tilgængelige i perioder med systemstress. Udvalgelsen af kapacitetsudbydere skal være gennemsigtig, ikkediskriminerende, konkurrencebaseret og åben for deltagelse af alle ressourcer, der kan levere den krævede ydelse.

Elmarkedsforordningens artikel 22, stk. 2, indeholder specifikke krav til udformning af strategiske reserver. En strategisk reserve er en kapacitetsmekanisme, hvor der gives økonomisk støtte til yderligere kapacitet, som holdes uden for engrosmarkedet og kan aktiveres, når der mangler kapacitet i markedet.

Artikel 22, stk. 3, indeholder specifikke krav til udformning af kapacitetsmekanismer, der ikke er strategiske reserver, f.eks. et kapacitetsmarked, hvor der gives støtte til kapacitet, der løbende har mulighed for at byde ind på markedet. En strategisk reserve anvendes, hvis der er ressourceutilstrækkelighed i en begrænset årrække, mens et kapacitetsmarked egner sig til at løse en længerevarende udfordring. For alle typer kapacitetsmekanismer gælder endvidere krav til CO₂-emmissionsgrænser efter artikel 22, stk. 4. CO₂-emmissionsgrænser indebærer, at produktionskapacitet, der påbegyndte kommerciel produktion før den 4. juli 2019, der udleder mere CO₂ end de i forordningen fastsatte grænser, ikke kan indgå i en kapacitetsmekanisme.

Det følger af elmarkedsforordningens artikel 25, stk. 1, at når kapacitetsmekanismer anvendes, skal medlemsstaterne have indført en pålidelighedsstandard. En pålidelighedsstandard skal angive det samfundsøkonomiske optimale niveau for medlemsstaternes elforsyningssikkerhed på en gennemsnitlig måde. ACER har godkendt og offentliggjort metoder, *Methodology for calculating the value of lost load, the cost of new entry and the reliability standard 2 October 2020*, til beregning af *value of lost load*, »indgangsomkostningen« for produktion eller fleksibelt elforbrug og pålidelighedsstandarden. Pålidelighedsstandarden baseres på ACER's godkendte metode og beregnes ved brug af et vægtet gennemsnit af *value of lost load* og indgangsomkostningen over en given tidsramme og udtrykkes som antal timer med effektmangel, hvor der ikke kan dannes priskryds.

Value of lost load er i elmarkedsforordningens artikel 2, nr. 9, defineret som et overslag i EUR/MWh af den maksimale elpris, som kunder er villige til at betale for at undgå en strømafbrydelse. Det er med andre ord, hvordan elforbrugere værdisætter et strømafbud. Value of lost load skal fastlægges af de nationale regulerende myndigheder eller en anden kompetent myndighed mindst hvert femte år i overensstemmelse med artikel 11.

Indgangsomkostningen er prisen for at levetidsforlænge og/eller opstille nye anlæg, som kan understøtte effekttilstrækkeligheden og er beskrevet nærmere i ACER's godkendte metode.

Pålidelighedsstandarden fastsættes af medlemsstaten eller en af medlemsstaten udpeget kompetent myndighed efter forslag fra de regulerende myndigheder, jf. elmarkedsforordningens artikel 25, stk. 2. Den regulerende myndighed efter elmarkedsforordningen er i Danmark Forsyningstilsynet.

Når der anvendes kapacitetsmekanismer, skal den mængde kapacitet, der skal anskaffes via kapacitetsmekanismen, fastlægges. Det følger af elmarkedsforordningens artikel 25, stk. 4, at medlemsstaten eller en af medlemsstaten udpeget kompetent myndighed godkender de parametre, som på grundlag af et forslag fra den regulerende myndighed fastlægger den mængde kapacitet, der skal anskaffes via kapacitetsmekanismen.

Elmarkedsforordningens artikel 26 indeholder regler om deltagelse i kapacitetsmekanismer på tværs af landegrænser. Det følger blandt andet heraf, at andre kapacitetsmekanismer end strategiske reserver og, når det er teknisk muligt, strategiske reserver, som udgangspunkt skal være åbne for direkte og grænseoverskridende deltagelse af kapacitetsudbydere beliggende i en anden medlemsstat. Det følger af elmarkedsforordningens artikel 26, stk. 13, at regulerende myndigheder, dvs. Forsyningstilsynet i Danmark, sikrer, at deltagelse på tværs af landegrænser i kapacitetsmekanismer tilrettelægges på en effektiv ikke-diskriminerende måde. De tilvejebringer navnlig egnede forvaltningsordninger for håndhævelsen af betalinger for manglende tilgængelighed på tværs af landegrænser.

De regionale koordinationscentre beregner hvert år, på baggrund af en af ACER godkendt metode, den maksimale indgangskapacitet, som står til rådighed for deltagelse af udenlandsk kapacitet. De regionale koordinationscentre fastsætter derved den maksimale kapacitet, som må bydes ind i en kapacitetsmekanisme og beregnes med udgangspunkt i den faktiske nettoimport i en knaphedssituation via udlandsforbindelserne. Regionale koordinationscentre er regionale sammenslutninger af transmissionssystemoperatører og har ophæng i elmarkedsforordningen. Det relevante koordinationscenter for Danmark er det Nordiske Regionale Koordinationscenter. På baggrund af det Nordiske Regionale Koordinationscenters beregninger beregner transmissionssystemoperatøren, i Danmark Energinet, hvert år, på baggrund af den af ACER godkendte metode, den maksimale indgangskapacitet, som står til rådighed for deltagelse af udenlandsk kapacitet. Efter elmarkedsforordningens artikel 26, stk. 12, forvisser de berørte regulerende myndigheder sig om, at kapaciteterne er beregnet i overensstemmelse med metoden. Medlemsstaterne skal sikre, at indgangskapaciteten tildeles berettigede kapacitetsudbydere på en gennemsigtig, ikkediskriminerende og markedsbaseret måde.

Forordningen, der i henhold til EUF-Traktatens artikel 288 er umiddelbart gældende i medlemsstaterne, finder anvendelse fra den 1. januar 2020. Gengivelsen af forordningen er således udelukkende begrundet i praktiske hensyn og berører ikke forordningens umiddelbare gyldighed i Danmark.

Det fremgår af § 27 d, stk. 2, i lov om elforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at Energinet skal iværksætte nærmere angivne foranstaltninger, hvis disse foranstaltninger anses for nødvendige for at opretholde en tilstrækkelig elforsyningssikkerhed. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at foranstaltningerne skal iværksættes efter udbud eller anden gennemsigtig og ikkediskriminerende procedure.

Ministerens beføjelse efter § 27 d, stk. 2, er delegeret til Energistyrelsen i medfør af bekendtgørelse nr. 259 af 6. marts 2025 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser (herefter benævnt delegationsbekendtgørelsen).

§ 27 d, stk. 2, blev indsat ved § 1, nr. 28, i lov nr. 494 af 9. juni 2004 om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om varmforsyning.

Formålet med bestemmelserne var ifølge forarbejderne at gennemføre artikel 7 om udbud med henblik på ny kapacitet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF (herefter benævnt 2003-eldirektivet), der senere blev videreført som artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF (herefter benævnt 2009-eldirektivet). Som en del af EU's såkaldte Vinterpakke, »Clean Energy for All Europeans« blev bestemmelserne om udbud med henblik på ny kapacitet fjernet i det nugældende Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 (herefter benævnt elmarkedsdirektivet) og kapitel IV om ressourcetilstrækkelighed, blev indsat i elmarkedsforordningen.

Det følger af forarbejderne til bestemmelsen i § 27 d, stk. 2, at bestemmelsen skal ses i sammenhæng med eksisterende bestemmelser af betydning for den systemansvarlige virksomheds varetagelse af elforsyningssikkerheden, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 8227-8228.

Den gældende bemyndigelsesbestemmelse i § 27 d, stk. 2, i lov om elforsyning, giver klima-, energi- og forsyningsministeren hjemmel til at opstille langsigtede rammer for varetagelsen af elforsyningssikkerheden, således at det sikres, at den systemansvarlige virksomhed overvejer relevante virkemidler og iværksætter disse ud fra overordnede samfundsøkonomiske hensyn. Det er en betingelse for at iværksætte sådanne foranstaltninger, at de anses for nødvendige for at opretholde et tilstrækkeligt niveau af elforsyningssikkerhed. Bestemmelsen opstiller således brede rammer for, at der kan iværksættes foranstaltninger, der er nødvendige for at opretholde elforsyningssikkerheden, og har til formål at gennemføre 2003-eldirektivet og 2009-eldirektivet.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1296 af 10. december 2014 om foranstaltninger til opretholdelsen af elforsyningssikkerheden (herefter benævnt bekendtgørelse om foranstaltninger til opretholdelsen af elforsyningssikkerheden).

Det følger af den gældende § 27 d, stk. 3, i lov om elforsyning, at Energinets iværksættelse af foranstaltninger efter stk. 2 skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Bestemmelserne blev indsat ved § 1, nr. 28, i lov nr. 494 af 9. juni 2004 om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om varmforsyning.

Ministerens beføjelse efter § 27 d, stk. 3, er delegeret til Energistyrelsen i medfør af delegationsbekendtgørelsen. Det følger af § 2 i bekendtgørelse om foranstaltninger til opretholdelsen af elforsyningssikkerheden, at Energinet efter tilladelse fra Energistyrelsen kan iværksætte nødvendige foranstaltninger, herunder indkøb af strategiske reserver, hvis disse foranstaltninger anses for nødvendige for at opretholde en tilstrækkelig elforsyningssikkerhed

3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

De gældende bestemmelser i § 27 d, stk. 2 og 3, i lov om elforsyning, gennemfører artikel 8 i 2009-eldirektivet og giver klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere

regler om foranstaltninger, der anses for nødvendige for at opretholde en tilstrækkelig elforsyningssikkerhed. Direktivets regler er ikke videreført ved elmarkedsdirektivet, og der er i stedet fastsat mere omfattende krav og procedurer for kapacitetsmekanismer i elmarkedsforordningen.

Den gældende bemyndigelse i § 27 d, stk. 2, er møntet på gennemførelse af den tidligere direktivbestemmelse. Elmarkedsforordningen adskiller sig væsentligt fra 2009-eldirektivet ved, at der i forordningen sikres en ensartet proces for tilblivelsen af kapacitetsmekanismer i EU. Der er blandt andet krav om anvendelse af fælles metoder godkendt af ACER, anvendelse af en pålidelighedsstandard, anvendelse af en europæisk ressourcetilstrækkelighedsvurdering udarbejdet af ENTSO-E, krav om regionale koordinationscentres rolle ved deltagelse i kapacitetsmekanismer på tværs af landegrænser, krav om forslag fra den regulerende myndighed for blandt andet pålidelighedsstandard og yderligere krav til kapacitetsmekanismer.

Efter EUF-Traktatens artikel 288 er en forordning almengyldig og umiddelbart gældende i hver medlemsstat og må ikke gennemføres i national ret. Der kan dog være krav om fastsættelse af supplerende national lovgivning for at sikre effektiv implementering, ligesom der kan være mulighed for medlemsstaterne til at fastsætte udfyldende regler.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer det derfor hensigtsmæssigt at nyaffatte de gældende bestemmelser i § 27 d, stk. 2 og 3, i lov om elforsyning, med henblik på at give klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om kapacitetsmekanismer, herunder fastsætte regler om Energinets opgaver, inden for de rammer som elmarkedsforordningen udstikker.

Det er herved ministeriets vurdering, at en ny bemyndigelsesbestemmelse vil sikre effektiv implementering af EU-reguleringen, ved at elmarkedsforordningens regler i udmøntning af bemyndigelsesbestemmelsen kan suppleres på bekendtgørelsesniveau.

Det vurderes hensigtsmæssigt at bemyndige ministeren til at kunne fastsætte nærmere regler på bekendtgørelsesniveau. Det er bl.a. baseret på, at der er tale om udmøntning af detaljerede, tekniske regler inden for rammerne af elmarkedsforordningen og statsstøttereglerne. Der er således allerede i elmarkedsforordningen og statsstøttereglerne faste rammer for de regler, som fastsættes i den nationale regulering. Flere lande i EU har etableret kapacitetsmekanismer, og der sker i disse år meget udvikling og erfaringsdeling mellem medlemsstaterne, herunder regeludvikling om kapacitetsmekanismer. Hertil peger prognoser for elforsyningssikkerheden bl.a. på stigende udfordringer i fremtiden. Fastsættelsen af regler på bekendtgørelsesniveau vil gøre det muligt løbende og hurtigt, indenfor rammerne af EU-reglerne, at tilpasse tekniske regler, hvis der over tid opstår behov for det.

Prognoser for elforsyningssikkerheden peger blandt andet på potentielt stigende udfordringer i fremtiden grundet blandt andet lukning af kraftværker og øget elektrificering. Det er ministeriets vurdering, at den nationale regulering om kapacitetsmekanismer bør fremtidssikres med henblik på

i tilstrækkelig god tid i forhold til forventede fremtidige udfordringer at sikre et klart nationalt retsgrundlag ved en eventuel tilblivelse af en kapacitetsmekanisme i Danmark. Som led heri vurderes der bl.a. at være behov for en klar national rollefordeling og klarhed om, hvilke grundlæggende krav en kapacitetsmekanisme vil skulle leve op til.

Det er således ministeriets vurdering, at der bør beskrives en klar rollefordeling ved tilblivelse og drift af en kapacitetsmekanisme. Forordningen indeholder en overordnet rollefordeling mellem forskellige myndigheder og deres opgaver ved tilblivelsen og driften af en kapacitetsmekanisme. Opgaverne forbundet med tilblivelsen omfatter f.eks. fastsættelsen af en pålidelighedsstandard og parametre til fastsættelsen af kapacitetsmængden. Opgaverne forbundet med driften omfatter blandet andet selve indkøbet af kapacitet i mekanismen og afregning af kapacitetsudbydere. Forordningen tager ikke i alle tilfælde stilling til, hvilken myndighed skal varetage en given opgave. Det er ministeriets vurdering, at rollefordelingen klart bør beskrives på bekendtgørelsesniveau med henblik på at sikre en klar national stillingtagen til roller og ansvar.

Det er endvidere ministeriets vurdering, at der bør kunne fastsættes nærmere regler om, hvordan kravene til en kapacitetsmekanisme i elmarkedsforordningen overholdes. Forordningen indeholder en række generelle principper for kapacitetsmekanismer og principper for udformningen af kapacitetsmekanismer. Som et generelt princip for en kapacitetsmekanisme skal medlemsstater for eksempel sikre, at der ikke indgås nye kontrakter inden for rammerne af mekanismen, hvor der ikke er identificeret et ressourcetilstrækkelighedsproblem. Det er ministeriets vurdering, at der bør fastsættes nærmere regler om, hvordan en kapacitetsmekanisme blandt andet skal leve op til kravet om, at der ikke indgås kontrakter, når der ikke er et ressourcetilstrækkelighedsproblem.

Kapacitetsmekanismer betragtes som statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, og skal anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen i overensstemmelse med Europa-Kommissionens meddelelse om Retningslinjer for statsstøtte til klima, miljøbeskyttelse og energi 2022 (2022/C 80/01) (herefter benævnt retningslinjerne for statsstøtte).

Retningslinjerne for statsstøtte indeholder en række krav til, at støtten kan betragtes som forenelig statsstøtte. Det er ministeriets vurdering, at der på bekendtgørelsesniveau kan sikres, at en kapacitetsmekanisme ligeledes vil leve op til kravene i retningslinjerne for statsstøtte. Et eksempel herpå er et krav om, at kriseramte virksomheder som defineret i punkt 14 i retningslinjerne for statsstøtte ikke er berettiget til at modtage støtte i en kapacitetsmekanisme.

Det er endvidere ministeriets vurdering, at der bør fastsættes nærmere regler om udformning og drift af en eventuel kapacitetsmekanisme. Regler om udformningen og driften af en eventuel kapacitetsmekanisme skal blandt andet sikre, at kapacitetsmekanismen udformes og driftes på en måde, der sikrer elforsyningssikkerheden, men samtidig ikke skaber unødige markedsforvridninger. Det kan eksempelvis være hvilken type kapacitetsmekanisme, der vil skulle etableres i Danmark, samt regler om hvilken aktør, der vil skulle forestå indkøbet, beregning af den kapacitet, der skal indkøbes samt regler om, hvordan kapaciteten anskaffes. Designvalg i en kapacitetsmekanisme vil i

alle tilfælde skulle være i overensstemmelse med elmarkedsforordningen og retningslinjerne for statsstøtte.

Den foreslåede affattelse af § 27 d, stk. 2 og 3, vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet kan fastsætte regler om kapacitetsmekanismer, herunder om opgaver, der påhviler Energinet.

Den foreslåede affattelse vil sikre en bemyndigelsesbestemmelse til ministeren til at kunne supplere elmarkedsforordningens krav til udformning og drift af kapacitetsmekanismer.

Den foreslåede bemyndigelse vil indebære, at der på bekendtgørelsesniveau vil kunne fastsættes nærmere regler om kapacitetsmekanismer, der vil sikre, at en eventuel kapacitetsmekanisme i Danmark vil leve op til kravene i elmarkedsforordningen. Eksempelvis vil der på bekendtgørelsesniveau kunne fastsættes krav om CO₂-emissionsgrænser for kapacitetsudbydere i en kapacitetsmekanisme.

Bemyndigelsen vil endvidere sikre, at elmarkedsforordningens regler om kapacitetsmekanisme kan suppleres, blandt andet ved at fastsætte regler om rollefordeling af opgaverne forbundet med en kapacitetsmekanisme. Der kan eksempelvis på bekendtgørelsesniveau fastsættes nærmere regler om hvilken myndighed, der fastsætter en pålidelighedsstandard efter forslag fra den regulerende myndighed og den nærmere proces herfor. Der kan endvidere eksempelvis fastsættes regler om hvilken myndighed, der godkender parametre til brug for beregning af kapacitetsmængde, og hvilken myndighed der endeligt beregner kapacitetsmængden og processen herfor.

Det bemærkes, at den regulerende myndighed, der i Danmark er Forsyningstilsynet, efter forordningen er tildelt visse opgaver forbundet med kapacitetsmekanismer. Der vil, med hjemmel i den gældende bemyndigelse i § 78, stk. 6, i lov i elforsyning, og inden for rammerne af elmarkedsforordningen, kunne blive fastsat nærmere regler om Forsyningstilsynets rolle på bekendtgørelsesniveau.

Kapacitetsmekanismer vil betragtes som statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, og skal anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen. Bemyndigelsen vil sikre, at der kan fastsættes nærmere regler om krav til og indretning af en kapacitetsmekanisme, således at en eventuel mekanisme vil være i overensstemmelse med retningslinjerne for statsstøtte. Der kan eksempelvis fastsættes nærmere regler om, at kriseramte virksomheder ikke er berettiget til at modtage støtte i henhold til en kapacitetsmekanisme eller krav om at der skal ske indberetning af støttebeløb samt omfanget heraf.

Bemyndigelsen vil rumme, at der vil kunne fastsættes nærmere regler om selve den tekniske udformning og drift af en eventuel kapacitetsmekanisme, dvs. regler om selve kapacitetsmekanismedesignet. Kapacitetsmekanismedesignet vil skulle være i overensstemmelse

med elmarkedsforordningen og retningslinjerne for statsstøtte og vil være genstand for en endelig godkendelse af Europa-Kommissionen.

Bemyndigelsen vil ikke kunne rumme fastsættelse af regler, der ikke er i overensstemmelse med elmarkedsforordningens principper om og krav til kapacitetsmekanismer. Der vil eksempel ikke kunne anvendes en anden pålidelighedsstandard, end den i forordningen fastsatte til brug for en eventuel kapacitetsmekanisme i Danmark. Der vil endvidere ikke kunne fastsættes regler om ansvarsfordeling af opgaver i forbindelse med kapacitetsmekanismer, der ikke er i overensstemmelse med den grundlæggende ansvarsfordeling i elmarkedsforordningen. Udmøntningen af bemyndigelsesbestemmelsen vil endvidere skulle ske inden for rammerne af retningslinjerne for statsstøtte og en eventuel godkendelse af en kapacitetsmekanisme af Europa-Kommissionen.

Det bemærkes, at den foreslåede affattelse vil betyde, at den gældende bekendtgørelse om foranstaltninger til opretholdelsen af elforsyningssikkerheden, bortfalder.

3.2. Trykluftslagring

3.2.1. Gældende ret

Lov om Energinet

Energinet er oprettet som en selvstændig offentlig virksomhed, og dennes formue er holdt adskilt fra statens formue, jf. § 1, stk. 1 og § 9 i lov om Energinet.

Klima-, energi- og forsyningsministeren agerer som enejer af Energinet og dennes ejermæssige beføjelser over for Energinet fremgår af § 5 i lov om Energinet. Det fremgår af § 5, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan træffe beslutning om ethvert forhold vedrørende Energinets anliggender. Det fremgår videre af § 5, stk. 3, at Energinet fastsætter vedtægter for Energinets helejede datterselskaber, og at klima-, energi- og forsyningsministeren skal godkende vedtægterne for Energinets helejede datterselskaber og ændringer heraf. Det fremgår yderligere af § 5, stk. 5, at Energinet skal orientere klima-, energi- og forsyningsministeren om væsentlige forhold vedrørende Energinets virksomhed.

Energinets formål er at sikre en effektiv drift og udbygning af den overordnede energinfrastruktur og sikre åben og lige adgang for alle brugere af bl.a. el- og gasnettene. Herudover fremgår det af § 2, stk. 2, i lov om Energinet, at Energinets opgave er at drive systemansvarlig virksomhed og transmission for el og gas samt andre opgaver efter reglerne i lov om Energinet og efter de respektive sektorlove.

Det fremgår af § 2, stk. 2, i lov om Energinet, at Energinet varetager gastransmissionsvirksomhed på gasområdet. Energinet kan endvidere varetage gasdistributions-, gaslager-, og

gasopstrømsrørlednings- og gasopstrømsanlægsvirksomhed og kan varetage olierørledningsvirksomhed og dertil knyttet separations-virksomhed. Energinet har dertil opgaver på elområdet, herunder eltransmissionsvirksomhed, og opgaven som systemansvarlig virksomhed. Herudover kan Energinet også varetage opgaver vedrørende CO₂-transportnet og CO₂-lagringslokaliteter.

Energienets aktiviteter varetages på baggrund af lov om Energinet, elforsyningsloven, gasforsyningsloven og andre respektive sektorlove. Dette betyder, at Energinet ikke af egen drift kan iværksætte aktiviteter, som falder uden for hovedaktiviteterne i § 2, stk. 2 i lov om Energinet. Nye aktiviteter kan således alene udføres efter tilvejebringelse af det fornødne lovgrundlag i enten lov om Energinet eller anden sektorlovgivning.

Energinet kan efter § 2, stk. 3 oprette helejede datterselskaber med det formål, at varetage Energiens aktiviteter efter § 2, stk. 2.

Lov om elforsyning og underliggende bekendtgørelser regulerer elområdet i Danmark og fastsætter herunder rammerne for eltransmission og systemansvarlig virksomhed, som er opgaver, der varetages af Energinet.

I henhold til artikel 54, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (elmarkedsdirektivet), så må transmissionssystemoperatører ikke varetage energilageraktiviteter. Denne bestemmelse er implementeret i national ret via § 53, stk. 1 i systemansvarsbekendtgørelsen, hvori det fremgår, at Energinet (den nationale transmissionssystemoperatør) ikke må varetage energilageraktiviteter. Definitionen af energilagring i elforsyningslovens § 5, nr. 16 omfatter også følgende aktivitet: ”konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer”. I den forbindelse er det Energistyrelsens fortolkning, at delprocesserne i definition af energilagring skal foregå som én teknisk, organisatorisk, herunder ejermæssig og integreret operation i ét anlæg, for at processen er omfattet af definitionen på energilagring. Dette medfører, at hvis ikke alle delprocesserne varetages af samme organisatoriske enhed, så vil der ikke være tale om energilagring.

Trykluftslagring er ikke omfattet af de opgaver, som Energiens kan udføre på nuværende tidspunkt. Denne opgave er ikke omfattet af det hjemmelsgrundlag, der fremgår af § 2, stk. 2 i lov om Energinet. På den baggrund er det juridisk set ikke muligt for Energinet at varetage trykluftslagringsopgaver.

Undergrundsloven

De gældende regler om statsdeltagelse i eneretstilladelser efter undergrundsloven fremgår af lovens § 8 og § 23 y.

Undergrundslovens § 23 y, stk. 1, giver mulighed for, at tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂, brint, trykluft, saltvand m.v., efter lovens § 23 og tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x kan meddeles til staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår.

Undergrundslovens § 23 y, stk. 2, giver mulighed for, at det i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ efter § 23 og tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x fastsættes, at staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår skal have ret til at indtræde i den af tilladelsen omfattede virksomhed.

Infrastrukturforordningen - Project of Common Interest (PCI)

I 2022 blev Europa-Parlamentet og Rådet forordning (EU) nr. 869/2022 af 30. maj 2022 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur m.v. (herefter benævnt infrastrukturforordningen) vedtaget.

Infrastrukturforordningen har til formål at fastlægge retningslinjer for udvikling af og interoperabilitet af de prioriterede korridorer og områder i den transeuropæiske energiinfrastruktur. For at opnå det formål udarbejdes der lister over infrastrukturprojekter med fælles europæisk interesse (PCI-projekter), som bidrager mest til gennemførelsen af de prioriterede strategiske energiinfrastrukturkorridorer- og områder i EU.

Infrastrukturforordningens kapitel III og bilag VI indeholder regler for, hvorledes tilladelsesprocesser for PCI-projekter skal tilrettelægges. Herunder regler som skal understøtte og bidrage til fremskyndelse og koordinering af behandlingen af de nødvendige tilladelser til de respektive PCI-projekter. Infrastrukturforordningen indeholder herudover regler om offentlighedens deltagelse i tilladelsesprocessen til PCI-projekter. Offentlighedens deltagelse sikrer dermed de bedst mulige standarder for gennemsigtighed i tilladelsesprocessen.

Infrastrukturforordningens regler undtager ikke PCI-projekter i at indhente de samme tilladelser, som gælder for andre lignende infrastrukturprojekter. Infrastrukturforordningen fastsætter dog regler om koordinering og fremskyndelse af tilladelsesprocessen ift. PCI-projekter for og mellem de godkendende myndigheder.

3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremtidige elsystem får behov for flere muligheder til at sikre elforsyningssikkerheden. Det skyldes bl.a. den stigende elektrificering af samfundet med forventet øget elforbrug på tværs af sektorer, samtidig med at der foregår en større og større indpasning af fluktuerende vind og sol i elsystemet og udfasning af regulerbar kraftværkskapacitet. Dermed bliver det i fremtiden vigtigt, at der er tilstrækkeligt med regulerbare ressourcer til rådighed til at sikre balance mellem produktion og forbrug i tidsrum, hvor der ikke er tilstrækkelig vind og sol i elsystemet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at trykluftlagring potentielt kan imødekomme dele af behovet for både sikring af effekttilstrækkelighed og balancering af elsystemet.

Trykluftlagring indebærer, at der etableres et kompressor anlæg, der komprimerer atmosfærisk luft, som efterfølgende oplagres i underjordiske lagringsfaciliteter. Den oplagrede luft vil efterfølgende kunne blive anvendt i en turbine til at producere elektricitet, som anvendes i elsystemet, enten for at sikre effekttilstrækkelighed eller for at balancere elsystemet.

For at udnytte potentialet i trykluftlagring er der behov for lagringsfaciliteter med stor kapacitet. Den eneste aktør i Danmark, som på nuværende tidspunkt har lagringsfaciliteter af denne størrelse, er Energinet, som varetager disse gennem sit datterselskab Gas Storage Denmark. Gas Storage Denmark ejer og driver en række kaverner dvs. underjordiske hulrum, som er udhulet i en salthorst. Kavernerne er placeret ved Lille Thorup, og har tidligere været anvendt til lagring af naturgas.

Der er på nuværende tidspunkt ikke et kommercielt marked for trykluftslagring, hvilket medfører at der ikke eksisterer trykluftslagre i Danmark. Energinet er den eneste aktør i Danmark, som pt. er indehaver af lagringsfaciliteter med en sådan størrelse og kapacitet, at lagringsfaciliteterne reelt kan anvendes til denne form for trykluftlagring.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at det vil være hensigtsmæssigt at muliggøre, at Energinet kan varetage opgaver i forbindelse med trykluftslagringlokaliteter, fordi denne aktivitet vil kunne bidrage til at sikre den fremtidige elforsyningssikkerhed. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer endvidere, at varetagelsen af opgaver i forbindelse med trykluftslagringlokaliteter, ikke kan karakteriseres som energilagring. Idet der ikke er tale om energilagring, vil det være muligt for Energinet at varetage opgaven.

Herudover er der på EU's seneste PCI-liste over projekter af fælles europæisk interesse bl.a. optaget et dansk projekt, som er et innovativt ellagringsprojekt, der bl.a. har til formål at levere balanceydelser til det kollektive elforsyningsnet. Projektet vil anvende vedvarende energi til at producere brint i storskala og lagre brint og trykluft i underjordiske kaverner. I det konkrete projekt vil Energinets datterselskab, Gas Storage Denmark, udleje kavernerne til en tredjepart, som vil varetage trykluftslagringen.

Optagelsen på EU's PCI-liste indebærer bl.a., at projektet er berettiget til en samlet kortere sagsbehandlingstid hos myndighederne.

Da lov om Energinet ikke indeholder hjemmel til, at Energinet kan varetage trykluftslagringsopgaver, vil det være nødvendigt at ændre lov om Energinet for at muliggøre denne aktivitet. Med den foreslåede ordning vil det blive muligt for Energinet og dets datterselskaber, herunder Gas Storage Denmark, at varetage opgaver vedr. trykluftslagring, for eksempel ved at stille uudnyttede kaverner til rådighed for kommercielle aktører på elmarkedet. Der vil således være tale om, at Energinet ejer kavernerne, hvor trykluften skal lagres, men at det ikke er Energinet, der driver trykluftslagringen, hvorfor denne aktivitet skal udlejes til en tredjepart på markedsvilkår.

Såfremt Energinet stiller trykluftslagringslokaliteter, for eksempel uudnyttede kaverner, til rådighed for kommerciel brug, vil denne rådighedsstillelse skulle ske på markedsvilkår, så det er markedet, der vil skulle fastsætte prisen for rådighedsstillesen af trykluftslagringslokaliteterne. Det, at Energinet vil kunne stille trykluftslagringslokaliteter til rådighed for en kommerciel aktør, må ikke medføre, at Energinets aktivitet vil kunne få karakter af energilagring, jf. afsnittet om ”Gældende ret”.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Nedenfor gennemgås lovforslagets hovedpunkter enkeltvis for en nærmere vurdering af økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Folketingets partier indgik i januar 2018 en aftale om digitaliseringsklar lovgivning, som skal sikre et mere enkelt og klart lovgrundlag, som er let at forstå og omsætte til sikre og brugervenlige digitale løsninger. Digitaliseringsstyrelsens vejledning herom fra maj 2018 indeholder syv principper for digitaliseringsklar lovgivning, som er blevet vurderet for dette lovforslag, jf. afsnittene nedenfor.

Der er ikke i øvrigt vurderet at være økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige, herunder kommuner og regioner, ud over det som fremgår nedenfor.

4.1. Økonomiske konsekvenser

Lovforslaget vil ikke medføre økonomiske konsekvenser for staten.

4.2. Implementeringskonsekvenser

Lovforslaget medfører implementeringsmæssige konsekvenser for staten som følge af selve lovforslaget. Derudover medfører enkelte dele af lovforslaget yderligere konsekvenser som følge af

udmøntning i bekendtgørelse. Forslaget forventes ikke at have selvstyrimæssige konsekvenser for kommunerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre negative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at medføre administrative konsekvenser for borgere.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at medføre nogen direkte klimamæssige konsekvenser.

Lovforslaget udgør imidlertid en forudsætning for gennemførelsen af klimareduktioner på mellem og længere sigt ved at optimere rammerne for elsektorens grønne omstilling.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslagets tiltag om kapacitetsmekanisme har til formål at supplere elmarkedsforordningens kapitel IV om kapacitetsmekanisme, således at ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om tilblivelsen af en kapacitetsmekanisme, herunder proces, rolle og ansvar, inden for elmarkedsforordningens rammer. Bekendtgørelsens bestemmelser vil alene uddybe og supplere elmarkedsforordningens bestemmelser, der har forrang for national ret.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 2. juni 2025 til den 30. juni 2025 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Accura Advokatpartnerselskab, ADB (Association Dansk Biobrændsel), Advokatrådet – Advokatsamfundet, Akademikerne, Akademisk Arkitektforening, Aktiveenergiforbrugere, Affald Plus, Aluminium Danmark, Ankenævnet på Energiområdet, Andel, Antenneforeningen Vejen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdstilsynet, ARI (Affald- og ressourceindustrien under DI), Artelia A/S, Asfaltindustrien, BAT-kartellet, BattMan Energy ApS, Better Energy, Billund Vand A/S, Biobrændselsforeningen, Biofos A/S, Blik- og Rørarbejderforbundet, Borger, Brancheforeningen Dansk Luftfart, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen for møller, Brancheforeningen for Skov, Have og Park-forretninger, Branchehuset, Brintbranchen, Brunata, Bryggerforeningen, Bornholms Energi og Forsyning (BEOF), Bopa Law, BUILD, Business Region MidtVest (BRMV), Business Danmark, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BATT-kartellet), Byggecentrum, Bygningssagkyndige & Energikonsulenter, Bærebros A/S, Byggeskadefonden, C4 – Carbon Capture Cluster Copenhagen,

Center for Electric Power and Energy (DTU), CEPOS, Cerius, Centrica Energy trading A/S, CTR, CO-industri, Concito, COWI, Copenhagen Infrastructure Partners, Copenhagen Merchants, Crossbridge Energy Fredericia, Daka, DAKOFA, Dana Petroleum, DANAK (Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond), Dansk halm, Danmarks Almene Boliger (BL), Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Frie Autocampere, Danmarks Jordbrugsforskning, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Danoil Exploration A/S, Dansk Affaldsforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Biotek, Dansk Byggeri, Danske Bygningscenter, Dansk Center for Lys, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Facilities Management (DFM), Dansk Fjernvarme, Dansk Gartneri, Dansk Gasteknisk Center (DGC), Dansk Industri, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Maskinhandlerforening, Dansk Metal, Dansk Methanolforening, Dansk Miljøteknologi, Dansk Producentansvarssystem, Dansk Retursystem A/S, Dansk Skovforening, Dansk Solcelleforening, Dansk Standard, Dansk Told- og Skatteforbund, Dansk Transport og Logistik (DLTL) Dansk Varefakta Nævn, Danske Advokater, Danske Annoncører og Markedsførere, Danske Arkitektvirksomheder, DANSKE ARK, Danske Commodities A/S, Danske Energiforbrugere (DENFO), Danske Havne, Danske Maritime, Danske Mediedistributører, Danske Regioner, Danske Tegl, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), DANVAK, Dataetisk råd, Datatilsynet, DCC Energi Naturgas, DELTA Dansk Elektronik, DI, DKCPC, DOF BirdLife, Dommerfuldmægtigforeningen, Drivkraft Danmark, DTU – Myndighedsbetjening, EA Energianalyse, EBO Consult A/S, E.ON Danmark A/S, EmballageIndustrien, Energi Danmark, Energi Fyn, Energiforum Danmark, Energifællesskaber, Energiklagenævnet, Energisammenslutningen, Energi- og Bygningsrådgivning A/S (EBAS), Energycluster, Energisystemer ApS, Energitjenesten, Enyday, Erhvervsflyvnings Sammenslutning (ES-DAA), European Energy, Eurowind Energy A/S, Evida, Everfuel, EWE Energie AG, Fagligt Fælles Forbund (3F), FDO, FH - Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansrådet, Realkreditforeningen og Realkreditrådet – FinansDanmark, Fjernvarme Fyn, Fonden Kraka, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske El-bilister (FDEL), Foreningen af Danske Skatteankenævn, Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske belysningsarmaturer (FABA), Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA), Biogas Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Foreningen Danske Revisorer, Fors A/S, Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen, Forsyningstilsynet, Fredericia Spildevand A/S, Frederiksberg Forsyning, Frie Funktionærer, FSE, FSR Danske revisorer, GAFSAM, Gaz-system, Get2Grid, GRAKOM, Greenpeace, Gentofte og Gladsaxe Fjernvarme, Green Power Denmark, GTS (Godkendt Teknologisk service), Grundfos, Havarikommissionen for Offshore Olie- og Gasaktiviteter, Hess Denmark ApS, HK-Kommunal, HK-Privat, HOFOR A/S, HOFOR Fjernkøling A/S, HOFOR Vind A/S, HOFOR el og varme, HORESTA, SMV danmark, H2 Energy Esbjerg, Hulgaard advokater, IBIS, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), Institut for produktudvikling (IPU), Intelligent Energi, Ineos Danmark, Investering Danmark, Ista Danmark A/S, IT-Branchen, Justitia, Klimabevægelsen, Klimarådet, Kjærgaard A/S, KlimaEnergi A/S, KommuneKredit, Kommunernes Landsforening, Kooperationen (Den

Kooperative arbejdsgiver- og interesseorganisation i Danmark) Kraka, Kræftens Bekæmpelse, Københavns Kommune - Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune – Økonomiforvaltningen, Københavns Kulturcenter, Københavns Universitet, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landinspektørforeningen, Landsbyggefonden, Landsforeningen af Solcelleejere, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug, Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller, Landsforeningen Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede, LCA Center, Lederne Søfart, Ledernes Hovedorganisation, Lokale Pengeinstitutter, Lundsby Biogas, Mellemfolkeligt Samvirke, Middelgrundens Vindmøllelaug, Mobility Denmark, Maabjerg Energy Center – MEC, Nasdaq OMX Copenhagen A/S, Nationalbanken, Nationalt Center for Miljø og Energi, Nature Energy, N1 A/S, Neptune Energy Denmark ApS, NetVarmer, Niras, NOAH Energi og Klima, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, Nordisk Energirådgivning ApS, Noreco, Norlys, NRGi Renewables A/S, Nuuday, Nærbutikkernes Landsforening, Nævnens Hus, Olie Gas Danmark, Otto Kjær, Oxfam IBIS, Partnerskabet for Bølgekraft, Planenergi, Plan og Projekt, Plesner Advokatpartnerselskab, Plastindustrien, Procesindustrien, Radius Elnet A/S, Ranbøll, Rejsearbejdere.dk, Rejsearrangører i Danmark, Reel Energioplysning (REO), Regstrup Natur og miljøforening, Restaurationsbranchen.dk, Rådet for Bæredygtigt Byggeri, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for grøn omstilling, RWE Renewables Danmark A/S, SEGES, Serviceforbundet, Siemens Gamesa, SKAD - Autokade- og Køretøjsopbyggerbranchen i Danmark, SMVdanmark, Solar Lightning Consultants ApS, SRF Skattefaglig Forening, Synergi, Sustain, TEKNIQ Arbejdsgiverne, Teknologisk Institut, Total S.A., T-REGS, TREFOR/EWII, Varmepumpeindustrien, Vattenfall A/S, Vedvarende Energi, Vejle Spildevand, VELTEK – VVS- og El-Tekniske Leverandørers Brancheforening, Verdens Skove, VEKS, VELTEK, Verdo Randers, Vestforbrænding, Vestas Wind systems A/S, Vestas, Vindenergi Danmark, Vin og Spiritus Organisation i Danmark, VisitDenmark, Wind Denmark, Wind Estate A/S, Wintershall Nordssee B.V., WWF Verdensnaturfonden, Ældre Sagen, Økologisk Landsforening, Ørsted, Aalborg Portland A/S, Aalborg Forsyning, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, 92-Gruppen, Albertslund Kommune, Allerød Kommune, Assens Kommune, Ballerup Kommune, Billund Kommune, Bornholms Regionskommune, Brøndby Kommune, Brønderslev Kommune, Dragør Kommune, Egedal Kommune, Esbjerg Kommune, Fanø Kommune, Favrskov Kommune, Faxe Kommune, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Furesø Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Glostrup Kommune, Greve Kommune, Gribskov Kommune, Guldborgsund Kommune, Haderslev Kommune, Halsnæs Kommune, Hedensted Kommune, Helsingør Kommune, Herlev Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Hjørring Kommune, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, Horsens Kommune, Hvidovre Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Hørsholm Kommune, Ikast-Brandeborg Kommune, Ishøj Kommune, Jammerbugt Kommune, Kalundborg Kommune, Kerteminde Kommune, Kolding Kommune, Københavns Kommune, Køge Kommune, Langeland Kommune, Lejre Kommune, Lemvig Kommune, Lolland Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune, Læsø Kommune, Mariagerfjord Kommune, Middelfart Kommune, Morsø Kommune, Norddjurs Kommune, Nordfyns Kommune,

Nyborg Kommune, Næstved Kommune, Odder Kommune, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Randers Kommune, Rebild Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune, Ringsted Kommune, Roskilde Kommune, Rudersdal Kommune, Rødovre Kommune, Samsø Kommune, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Skive Kommune, Slagelse Kommune, Solrød Kommune, Sorø Kommune, Stevns Kommune, Struer Kommune, Svendborg Kommune, Syd-djurs Kommune, Sønderborg Kommune, Thisted Kommune, Tønder Kommune, Tårnby Kommune, Vallensbæk Kommune, Varde Kommune, Vejen Kommune, Vejle Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Viborg Kommune, Vordingborg Kommune, Ærø Kommune, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune og Aarhus Kommune.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang, Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner		Lovforslaget medfører implementeringsmæssige konsekvenser for staten som følge af selve lovforslaget. Derudover medfører enkelte dele af lovforslaget yderligere konsekvenser som følge af udmøntning i bekendtgørelse.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen.	
Forholdet til EU-retten		

Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej x
---	----	--------------

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af § 27 d, stk. 2, i lov om elforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at Energinet skal iværksætte nærmere angivne foranstaltninger, hvis disse foranstaltninger anses for nødvendige for at opretholde en tilstrækkelig elforsyningssikkerhed. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at foranstaltningerne skal iværksættes efter udbud eller anden gennemsigtig og ikkediskriminerende procedure.

Det følger af § 27 d, stk. 3, i lov om elforsyning, at Energinets iværksættelse af foranstaltninger efter stk. 2 skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

De gældende bestemmelser i § 27 d, stk. 2 og 3, i lov om elforsyning, gennemfører artikel 8 i 2009-eldirektivet om udbud med henblik på ny kapacitet. Artikel 8 i 2009-eldirektivet er ikke længere gældende og regler om kapacitetsmekanismer er i stedet fastsat i elmarkedsforordningens kapitel IV om ressource-tilstrækkelighed.

Elmarkedsforordningen anvender begrebet ressource-tilstrækkelighed, som svarer til det i Danmark anvendte begreb effekttilstrækkelighed, der er en del af elforsynings sikkerheden, der er defineret i § 5, nr. 11, i lov om elforsyning, som sandsynlighed for, at der er elektricitet til rådighed for elkunderne, når den efterspørges.

En kapacitetsmekanisme er i elmarkedsforordningens artikel 2, nr. 22, defineret som en foranstaltning, der skal sikre, at de nødvendige ressourcer er tilstrækkelige, ved at betale ressourcer for deres tilgængelighed, undtagen foranstaltninger vedrørende systemydelser eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Der henvises til beskrivelsen af gældende ret i de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.1.

Det følger af den foreslåede affattelse af § 27 d, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet kan fastsætte regler om kapacitetsmekanismer.

Formålet med den foreslåede affattelse er at sikre, at klima-, energi- og forsyningsministeren gennem udmøntning af den foreslåede bemyndigelse vil kunne supplere elmarkedsforordningens regler om kapacitetsmekanismer på bekendtgørelsesniveau.

Den foreslåede affattelse vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren på bekendtgørelsesniveau vil kunne fastsætte regler, der vil danne rammerne for en eventuel kapacitetsmekanisme i Danmark.

Den foreslåede affattelse vil sikre, at elmarkedsforordningen effektivt implementeres korrekt i national ret. Elmarkedsforordningen adskiller sig væsentligt fra 2009-eldirektivet ved, at der i forordningen sikres en ensartet proces for tilblivelsen af kapacitetsmekanismer i EU, som indebærer nye opgaver for flere myndigheder og nye krav for udformningen og driften af kapacitetsmekanismer. Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at der i andet omfang end hvad den gældende bemyndigelse med ophæng i den tidligere direktivbestemmelse giver mulighed for, kan fastsættes regler på bekendtgørelsesniveau, der supplerer elmarkedsforordningens kapitel IV.

Den foreslåede affattelse vil blandt andet sikre, at ansvar og roller, der er beskrevet i elmarkedsforordningen, vil kunne blive klarlagt på nationalt niveau og i en dansk kontekst. Det indebærer blandt andet, at der for en række opgaver efter elmarkedsforordningen vil blive taget stilling til, hvem der er den rette myndighed til at udføre opgaven. Det vil eksempelvis være klima-, energi- og forsyningsministeren med mulighed for delegation til Energistyrelsen, der vil udpeges som den kompetente myndighed til at fastsætte en pålidelighedsstandard og godkende parametre, der fastlægger den mængde kapacitet, der skal anskaffes via kapacitetsmekanismen, efter forordningens artikel 25.

Der vil også kunne fastsættes nærmere regler om den nationale proces for de opgaver, der følger af elmarkedsforordningen, herunder om tilblivelsen af de forskellige myndigheders bidrag. Til eksempel skal en pålidelighedsstandard fastsættes efter forslag fra den regulerende myndighed. Den regulerende myndighed i Danmark er Forsyningstilsynet. Der vil således på bekendtgørelsesniveau

kunne tages stilling til, hvordan en anmodning om forslag fra Forsyningstilsynet skal forløbe samt hvilken myndighed, der kan anmode om dette bidrag.

Der vil, med hjemmel i den gældende bemyndigelse i § 78, stk. 6, i lov i elforsyning, og inden for rammerne af elmarkedsforordningen, kunne blive fastsat nærmere regler om Forsyningstilsynets rolle på bekendtgørelsesniveau. Der henvises endvidere til den foreslåede § 27 d, stk. 3, for bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om Energinets rolle på bekendtgørelsesniveau.

Den foreslåede affattelse vil endvidere sikre, at der på bekendtgørelsesniveau vil kunne fastsættes regler om, hvordan en eventuel kapacitetsmekanisme i Danmark vil skulle leve op til krav i elmarkedsforordningen og retningslinjerne for statsstøtte. Eksempelvis vil der på bekendtgørelsesniveau kunne fastsættes krav om CO₂-emissionsgrænser for kapacitetsudbydere i en kapacitetsmekanisme til efterlevelse af elmarkedsforordningens artikel 22, stk. 4. Der kan eksempelvis også fastsættes nærmere regler om, at kriseramte virksomheder ikke er berettiget til at modtage støtte i en kapacitetsmekanisme i overensstemmelse med pkt. 14 i retningslinjerne for statsstøtte. De fastsatte krav på bekendtgørelsesniveau vil skulle sikre, at en eventuel kapacitetsmekanisme vil leve op til kravene i elmarkedsforordningen og retningslinjerne for statsstøtte, men vil ikke være begrænset til disse krav. Der kan eksempelvis fastsættes strengere CO₂-emissionsgrænser end de i artikel 22, stk. 4, fastsatte krav i overensstemmelse med ACER's godkendte metode herfor.

Den foreslåede affattelse vil derudover sikre, at der på bekendtgørelsesniveau vil kunne fastsættes nærmere regler om udformning og drift af en eventuel kapacitetsmekanisme i Danmark. Elmarkedsforordningen overlader det til den enkelte medlemsstat, inden for overordnede regler i forordningen og under sikring af overholdelse af de statsstøtteretlige rammer, at fastlægge selve designet af en eventuel kapacitetsmekanisme. Elmarkedsforordningens overordnede regler om principper for udformning af kapacitetsmekanismer og generelle principper for kapacitetsmekanismer vil således på bekendtgørelsesniveau kunne suppleres af en række nationale valg for en eventuel kapacitetsmekanisme i Danmark. Designelementer for en eventuel kapacitetsmekanisme vil for eksempel kunne være, om selve mekanismen vil skulle indrettes som en strategisk reserve en anden type kapacitetsmekanisme. Andre designelementer vil kunne være fastsættelse af parametre til at samt hvem der skal beregne den mængde kapacitet, der skal indkøbes og hvordan denne kapacitet i så fald vil skulle anskaffes.

Udmøntningen af regler om design af en kapacitetsmekanisme vil endvidere ikke udelukke, at der fastsættes yderligere retsfor skrifter om drift af en eventuel kapacitetsmekanisme. Dette kan eksempelvis være forskrifter, som er nødvendige for elmarkedets funktion, herunder Energinets forskrifter om aktørernes pligter og rettigheder efter § 28, stk. 1, nr. 13, i lov om elforsyning.

Udmøntningen af regler om selve designet af en kapacitetsmekanisme omfatter førnævnte designelementer, men er ikke begrænset hertil. Udmøntningen er begrænset i det omfang, at designelementerne vil skulle være i overensstemmelse med elmarkedsforordningen. For eksempel kan der ikke på bekendtgørelsesniveau fastsættes regler om etablering af en kapacitetsmekanisme, der ikke er en strategisk reserve, uden at det forinden er blevet vurderet, om en strategisk reserve er i stand til at løse problemerne, og at dette ikke er tilfældet, som er et krav efter

elmarkedsforordningens artikel 21, stk. 3. Udmøntningen er endvidere begrænset i det omfang, at designelementerne skal være i overensstemmelse med retningslinjerne for statsstøtte. For eksempel må den analyse, der anvendes til at fastsætte efterspørgselsniveauet, højst være tolv måneder gammel på det tidspunkt, hvor efterspørgslen fastsættes. Den foreslåede affattelse vil medføre, at der ikke vil kunne fastsættes regler efter den nugældende ordlyd af § 27 d, stk. 2, i lov om elforsyning. Affattelsen vil ikke medføre ændring af gældende ret for så vidt angår, at klima-, energi- og forsyningsministerens fastsættelse af regler om foranstaltninger, der anses for nødvendige for at opretholde en tilstrækkelig elforsyningssikkerhed skal være i overensstemmelse med elmarkedsforordningen. Affattelsen vil indebære, at bekendtgørelse om foranstaltninger til opretholdelsen af elforsyningssikkerheden, med gennemførelse af den foreslåede affattelse, vil bortfalde.

Det følger af den foreslåede affattelse af § 27 d, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgaver, der påhviler Energinet efter den foreslåede § 27 d, stk. 2.

Den foreslåede affattelse skal ses i sammenhæng med den i lovforslaget foreslåede § 27 d, stk. 2, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet kan fastsætte regler om kapacitetsmekanismer. Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at der også ved udmøntningen af reglerne om kapacitetsmekanismer på bekendtgørelsesniveau vil kunne fastsættes nærmere regler om de opgaver, som vil påhvile Energinet.

Den foreslåede § 27 d, stk. 2, vil blandt andet sikre, at ansvar og roller, der er beskrevet i elmarkedsforordningen, vil kunne blive klarlagt på nationalt niveau og i en dansk kontekst. Det indebærer blandt andet, at der for en række opgaver efter elmarkedsforordningen vil blive taget stilling til, hvem der er den rette myndighed til at udføre opgaven i Danmark.

Energinet har ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf, jf. § 27 a, stk. 1, i lov om elforsyning. Energinet har i den forbindelse en række opgaver, der indebærer ansvaret for at opretholde elforsyningssikkerheden, herunder at udarbejde en årlig redegørelse om elforsyningssikkerheden med anbefalinger og det fremtidige niveau herfor, jf. § 27 a, stk. 3, i lov om elforsyning.

Den foreslåede § 27 d, stk. 3, vil således sikre, at der på bekendtgørelsesniveau vil kunne fastsættes nærmere regler om de opgaver, der måtte påhvile Energinet i forbindelse med en eventuel kapacitetsmekanisme i Danmark. Der kan til eksempel blive fastsat regler om, at Energinet vil være den myndighed, der vil skulle stå for indkøbet af kapacitet. Udmøntningen af bestemmelsen vil således omfatte, at der kan fastsættes nærmere regler om opgaver, der allerede påhviler Energinet efter elmarkedsforordningen, men også nye opgaver som for eksempel skabes som følge af designvalg efter den foreslåede § 27 d, stk. 2, i lov om elforsyning.

Den foreslåede affattelse vil medføre, at Energinet ikke vil kunne iværksætte foranstaltninger efter den nugældende § 27 d, stk. 2, efter godkendelse af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af den gældende bestemmelse i § 2, stk. 2, i lov om Energinet, at Energinet efter reglerne i denne lov samt efter reglerne i lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om gasforsyning og med baggrund i en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning varetager systemansvarlig virksomhed, eltransmissionsvirksomhed og gastransmissionsvirksomhed. Endvidere varetager Energinet administrative opgaver vedrørende miljøvenlig elektricitet i medfør af lov om elforsyning, administrative opgaver vedrørende gas fra vedvarende energikilder i medfør af lov om gasforsyning, administrative opgaver vedrørende miljøvenlig elektricitet i medfør af lov om fremme af vedvarende energi og administrative opgaver i medfør af lov om pilotudbud af pristillæg for elektricitet fremstillet på solcelleanlæg. Energinet kan endvidere varetage gasdistributions-, gaslager- og gasopstrømsrørlednings- og gasopstrømsanlægsvirksomhed. Energinet kan tillige efter pålæg fra klima-, energi- og forsyningsministeren varetage opgaver vedrørende forundersøgelser og koblingsanlæg. Endelig kan Energinet varetage olierørledningsvirksomhed og dertil knyttet separationsvirksomhed.

Det foreslås i § 2, *stk.* 2, at der efter 3. pkt. som nyt punktum indsættes, at »Endvidere kan Energinet varetage opgaver vedrørende trykluftslagringslokaliteter.«.

Den foreslåede tilføjelse vil medføre, at Energinet og dennes datterselskaber også vil kunne varetage opgaver vedrørende trykluftslagringslokaliteter.

Det, at Energinet kan varetage opgaver vedrørende trykluftslagringslokaliteter, betyder, at Energinet kan stille trykluftslagringslokaliteter til rådighed for en kommerciel aktør. Når Energinet stiller trykluftslagringslokaliteter til rådighed vil dette skulle ske på markedsvilkår over for den pågældende aktør. Når Energinet stiller trykluftslagringslokaliteter til rådighed på markedsvilkår, forstås der, at Energinet skal stille trykluftslagringslokaliteterne til rådighed til den bedst mulige pris, som Energinet kan opnå på et marked, hvor Energinet konkurrerer med andre aktører. Det medfører, at det ikke er Energinet, men markedet der fastsætter prisniveauet.

Begrebet trykluftslagringslokaliteter tiltænkes især at dække over de såkaldte kaverner, som ejes af Energinet og dennes datterselskaber, der tidligere har været anvendt til gaslager. Begrebet trykluftslagringslokaliteter er dog ikke begrænset kun til Energinets kaverner, men også andre former for lagringsfaciliteter, som Energinet måtte erhverve eller etablere, der ville kunne anvendes til trykluftlagring.

I henhold til artikel 54, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (elmarkedsdirektivet), så må transmissionssystemoperatører ikke varetage energilageraktiviteter. Dette forbud er implementeret i national ret via § 53, stk. 1 i systemansvarsbekendtgørelsen, der foreskriver at Energinet ikke må varetage energilageraktiviteter. Definitionen af energilagring i elforsyningslovens § 5, nr. 16 omfatter også følgende aktivitet: ”konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer”. I den forbindelse er det Energistyrelsens fortolkning, at delprocesserne i definition af energilagring skal foregå som én teknisk, organisatorisk, herunder ejermæssig og integreret operation i ét anlæg, for at processen er omfattet af definitionen på energilagring. Det medfører, at hvis ikke alle delprocesserne varetages af samme organisatoriske enhed, vil der ikke være tale om energilagring.

Når Energinet stiller trykluftslagringslokaliteter til rådighed, må det ikke få karakter af energilagring. Det medfører, at Energinet ikke må varetage alle delprocesserne i energilagringsdefinitionen.

Til § 3

1. Loven træder i kraft 1. januar 2026.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om elforsyning jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023, som ændret ved § 1 i lov nr. 1677 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

§ 27 d. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter nærmere regler om indhold og udførelse af de opgaver, som påhviler Energinet i medfør af §§ 27 a og 27 c. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om undtagelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser og ydelser, der leveres af fuldt ud integrerede netkomponenter, fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at Energinet skal iværksætte nærmere angivne foranstaltninger, hvis disse foranstaltninger anses for nødvendige for at opretholde en tilstrækkelig elforsyningssikkerhed. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at foranstaltningerne skal iværksættes efter udbud eller anden gennemsigtig og ikkediskriminerende procedure.

Stk. 3. Energinets iværksættelse af foranstaltninger efter stk. 2 skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

1. § 27 d, stk. 2 og 3, affattes således:

»*Stk. 2.* Klima-, energi- og forsyningsministeren kan inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet fastsætte regler om kapacitetsmekanismer.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgaver, der påhviler Energinet efter stk. 2.«

§ 2

I lov om Energinet, jf. lovbekendtgørelse nr. 271 af 9. marts 2023, som ændret ved § 44 i lov nr. 258 af 6. marts 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 2* indsættes efter 3. pkt.:

»Endvidere kan Energinet varetage opgaver vedrørende trykluftslagringslokaliteter.«

§ 2. ---

Stk. 2. Energinet varetager en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning efter reglerne i denne lov, lov om styrket beredskab i energisektoren, lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende

energi og lov om gasforsyning og driver systemansvarlig virksomhed, eltransmissionsvirksomhed og gastransmissionsvirksomhed. Endvidere varetager Energinet administrative opgaver vedrørende miljøvenlig elektricitet i medfør af lov om fremme af vedvarende energi og administrative opgaver i medfør af lov om pilotudbud af pristillæg for elektricitet fremstillet på solcelleanlæg. Energinet kan endvidere varetage gasdistributions-, gaslager-, gasopstrømsrørlednings- og gasopstrømsanlægsvirksomhed. Endvidere kan Energinet varetage opgaver vedrørende CO₂-rørledningsanlæg og CO₂-lagringslokaliteter. Energinet kan tillige efter pålæg fra klima-, energi- og forsyningsministeren varetage opgaver vedrørende forundersøgelser og koblingsanlæg. Endelig kan Energinet varetage olierørledningsvirksomhed og dertil knyttet separationsvirksomhed.